

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 540/2017-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. septembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], a obchodnej spoločnosti [REDAKČNÝ ZNAČENIE], s r. o., [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpených advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátska kancelária, Novomeského 25, Pezinok, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2011; čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 92/2015 z 5. mája 2015; čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 151/2016 z 21. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] a obchodnej spoločnosti [REDAKČNÝ ZNAČENIE]

[REDAKČNÝ ZNAČENIE], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. januára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“) a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka“; spolu aj „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2011; čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 92/2015 z 5. mája 2015; čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 151/2016 z 21. septembra 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 28. decembra 2016.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia boli žalobcami v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 C 19/2011. Domáhali sa voči Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo výške po 20 000 € z dôvodu neoprávneného zásahu do práva na podnikateľskú česť, zníženia ľudskej dôstojnosti a poškodenia mena znevažujúcim a pravdu skresľujúcim difamujúcim skutkovým tvrdením.

3. Rozsudkom okresného súdu č. k. 8 C 19/2011-145 z 21. augusta 2014 doručeným 31. októbra 2014 bola žaloba sťažovateľov zamietnutá. Podľa názoru sťažovateľov ide o svojvoľné, formalistické, arbitrárne a ústavne nekonformné rozhodnutie.

4. Rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 92/2015-158 z 5. mája 2015 bol uvedený rozsudok okresného súdu potvrdený.

5. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 151/2016 z 21. septembra 2016 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľov proti rozsudku krajského súdu.

6. Podľa osobného zistenia sťažovateľov okresný súd chybné doručoval odmietajúce dovolacie uznesenie najvyššieho súdu sťažovateľke na nesprávnu adresu, hoci vedel, resp. musel vedieť (podľa výpisu z obchodného registra založeného v spise), že sťažovateľka už od 1. júna 2015 na adrese [REDAKOVANÉ], nesídlí, čo vyplýva z vrátenej obálky na č. l. 197 spisu. Sťažovateľka namieta, že napriek jej žiadosti z 3. novembra 2016 (č. l. 198) okresný súd jej do podania tejto sťažnosti uznesenie najvyššieho súdu nedoručil.

7. Sťažovatelia sú presvedčení, že nimi uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je právne opodstatnený, pričom namietajú, že všeobecné súdy rozhodli o ich žalobe arbitrárnymi, ústavne nekonformnými, nekonzistentnými, nepreskúmateľnými, neracionálne a nepresvedčivo odôvodnenými rozhodnutiami.

8. Sťažovatelia namietajú, že na pojednávanie okresného súdu 21. augusta 2014, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku, neboli riadne predvolaní a nezabezpečila sa účasť sťažovateľa (zároveň konateľa sťažovateľky) na pojednávaní, hoci tento sa nachádzal v tom čase vo väzbe. Okresný súd tým podľa sťažovateľov nesplnil povinnosť vyplývajúcu z § 47 ods. 2 a 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov (ďalej len „spravovací poriadok“), hoci vedel, že na tomto pojednávaní bude vypočúvať žalovanú a vo veci rozhodne rozsudkom.

9. Podľa tvrdenia sťažovateľov rozsudok krajského súdu č. k. 8 Co 92/2015-158 z 5. mája 2015 bol doručený iba sťažovateľovi, rovnako ako aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 151/2016 z 22. júna 2016. Krajský súd tiež elektronicky neupovedomil sťažovateľov [na nimi uvedenú mailovú adresu na doručovanie písomností ([REDAKOVANÉ]) o mieste a čase konania verejného vyhlásenia rozsudku 5. mája 2015,

hoci to bola jeho povinnosť v záujme ochrany ich základných práv. Sťažovatelia sú presvedčení, že krajský súd im tým odňal možnosť riadne konať pred súdom.

10. Sťažovatelia ďalej namietajú, že krajský súd sa dôsledne nevysporiadal s tým, že uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 19/2011-123 z 26. februára 2014, ktorým bol zamietnutý návrh žalovanej na spoločné konanie, bolo doručované iba sťažovateľovi, nie teda aj sťažovateľke, čo malo tiež za následok odňatie jej možnosti riadne konať pred súdom. Rovnako namietajú, že krajský súd sa dôsledne nevysporiadal s tým, že postupom okresného súdu sa im odňala možnosť riadne konať pred súdom v súvislosti s pojednávaním 21. augusta 2014, na ktorom bol vyhlásený rozsudok. Sťažovateľ bol síce o tomto pojednávaní upovedomený okresným súdom upovedomením doručeným mu do väzby, v ktorej sa vtedy nachádzal (ako o tom svedčí doručka v spise na č. l. 138), avšak v úmysle zmarit' plnohodnotnú realizáciu jeho procesných práv a zároveň vedome – sofistikovane marit' právo sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie zdôraznil, že sťažovateľ sa na tomto pojednávaní nemusí zúčastniť. Okresný súd pritom podľa sťažovateľov zatajil skutočnosť, že na tomto pojednávaní zneužitím práva bude vypočúvať žalovanú (k čomu aj došlo v neprítomnosti sťažovateľov) a že bude rozhodovať rozsudkom bez toho, aby v súlade s § 47 ods. 2 spravovacieho poriadku zabezpečil osobnú prítomnosť sťažovateľa z väzby na tomto pojednávaní a umožnil tak plnohodnotnú realizáciu ústavných práv sťažovateľov.

11. Podľa tvrdenia sťažovateľov okresný súd ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nedoručil sťažovateľke dovolacie uznesenie najvyššieho súdu, ktoré navyše vo výroku II trpí vadou. Dôvody dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu podľa sťažovateľov nemožno považovať za dostatočné. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy sa vyžadovalo vyčerpávajúce odôvodnenie niektorého z dotknutých článkov na úkor ďalšieho dotknutého článku, keďže za daného skutkového stavu veci musela byť existujúca procesná situácia vyriešená z pohľadu oboch dotknutých článkov, a to tak, aby boli zachované označené ústavné práva sťažovateľov. Zároveň argumentácia najvyššieho súdu vyznieva podľa názoru sťažovateľov chaoticky, nie je spoľahlivým vodidlom pre obdobné situácie aj v budúcnosti. Princíp právnej istoty znamená totiž aj predvídateľnosť postupu súdu, teda to, že obdobné situácie musia byť

rovnakým spôsobom právne posudzované. Keďže najvyšší súd nijako nevysvetlil, prečo neprihliadol aj na princíp právnej istoty, podľa sťažovateľov porušil tým čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy v ich neprospech.

12. Sťažovatelia ďalej poukazujú na to, že sťažovateľka vôbec nebola upovedomená o pojednávaní konanom 21. augusta 2014 a nebolo jej doručené predvolanie na pojednávanie, hoci bolo povinnosťou okresného súdu sťažovateľku na toto pojednávanie predvolať, pretože aj účastník konania, ktorý je vo výkone trestu, má právo byť riadne predvolaný na súdne pojednávanie, právo na dostatočnú prípravu na pojednávanie, právo predniesť alebo doplniť svoje návrhy, zhrnúť ich a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (R 70/2003). Podľa rozhodovacej praxe ústavného súdu na každé pojednávanie, teda aj na také, na ktorom sa vyhlási rozsudok, sa musia účastníci konania vždy riadne predvolať. Keďže sa tak vinou okresného súdu nestalo, došlo jeho svojvoľným postupom 21. augusta 2014 k odňatiu možnosti pre sťažovateľov riadne konať pred súdom. Podľa presvedčenia sťažovateľov tým boli v rozpore s princípom rovnosti zbraní znevýhodnení oproti žalovanej.

13. Zo sťažnosti ďalej vyplýva tvrdenie, že okresný súd ku dňu podania tejto sťažnosti nedoručil sťažovateľke ani rozsudok krajského súdu č. k. 8 Co 92/2015-158 z 5. mája 2015, pretože tento chybne doručoval na nesprávnu adresu sťažovateľky ([REDACTED]), z ktorej sa zásielka vrátila ako nedoručená, a to 3. augusta 2015.

14. Podľa názoru sťažovateľov za daného skutkového stavu je nesporné, že rozsudky okresného súdu a krajského súdu dosiaľ nenadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť, s čím sa podľa ich názoru dôsledne nevysporiadal najvyšší súd.

15. Sťažovatelia ďalej tvrdia, že 21. decembra 2016 na najvyššom súde zistili, že v spise sa nachádza fotokópia žaloby vo veci okresného súdu sp. zn. 18 C 56/2010, teda dôkaz obstaraný okresným súdom na návrh žalovanej, avšak do vydania rozsudku okresného súdu tento sťažovateľov o tom nevyrozumel a neumožnil im s listinou sa oboznámiť. Podľa sťažovateľov aj tým im bola odňatá možnosť riadne konať pred súdom.

16. Sťažovatelia tiež namietajú, že napriek tomu, že sa žalovaná k ich dovolaniu nevyjadрила, najvyšší súd jej protiústavne priznal v bode II výroku dovolacieho uznesenia náhradu trov dovolacieho konania, aj keď z obsahu spisu vedel (musel vedieť), že jej žiadne trovy dovolacieho konania ani len nemohli vzniknúť.

17. Podľa sťažovateľov aj keby porušenie ich práva na spravodlivé súdne konanie nenamietali, najvyšší súd bol ex offo povinný sa s už uvedenými závažnými procesnoprávnymi pochybeniami krajského súdu a okresného súdu dôsledne vysporiadať.

18. Podľa presvedčenia sťažovateľov ich právo na verejné vyhlásenie rozsudku krajského súdu bolo iba iluzórne a nemalo reálny základ, keďže krajský súd im predpísaným spôsobom neumožnil osobne sa zúčastniť na verejnom vyhlásení rozsudku krajského súdu. Okresný súd zasa obštrukciami im zabránil osobne sa zúčastniť pojednávania, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, to všetko zneužitím skutočnosti, že sťažovateľ bol v tom čase vo väzbe.

19. Sťažovatelia napokon požadujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [redacted] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co 92/2015-158 zo dňa 05.05.2015 porušené boli.

2. Základné právo obchodnej spoločnosti [redacted] s.r.o. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co 92/2015-158 zo dňa 05.05.2015 porušené boli.

3. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.09.2016, č.k. 8 Cdo 151/2016, porušené boli.

4. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] s.r.o. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.09.2016, č.k. 8 Cdo 151/2016, porušené boli.

5. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co 92/2015-158 zo dňa 05.05.2015 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.09.2016, č.k. 8 Cdo 151/2016 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 8 Co 92/2015-158 zo dňa 05.05.2015 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.09.2016, č.k. 8 Cdo 151/2016 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

6. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinné solidárne uhradiť [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadosťučinenie 8 000,- Eur a trovy právneho zastúpenia v sume 606,16,- Euro na účet jeho advokátky JUDr. Emília Korčeková do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinné solidárne uhradiť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] s.r.o. primerané finančné zadosťučinenie 8 000,- Eur a trovy právneho zastúpenia v sume 606,16,- Euro na účet jej

advokátky JUDr. Emília Korčeková do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

8. Základné právo [REDAKOVANÉ] a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] s.r.o. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní č.k. 8C/19/2011 porušené boli.

6. [REDAKOVANÉ] a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] s.r.o. priznáva každému finančné zadostučinenie v sume 5 000,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

7. [REDAKOVANÉ] a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] s.r.o. priznáva úhradu trov konania v sume 606,16 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet ich právnej zástupkyne – advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

20. Z titulnej strany žaloby sťažovateľov doručenej okresnému súdu 8. februára 2011 vyplýva, že sťažovateľka označila nasledujúcu adresu na doručovanie písomností pre ňu: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

21. Zo spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 19/2011, ktorý si ústavný súd zadovážil, vyplývajú tieto podstatné skutočnosti:

Podľa zápisnice o pojednávaní z 12. júna 2014 (č. 1. 138) pojednávanie, ktoré sa malo konať 12. júna 2014, sa pre nedoručenie predvolania a neprítomnosť sťažovateľov odrokuje na 21. august 2014 o 8.15 h s tým, že súd zistí, kde vykonáva väzbu sťažovateľ, ktorý je súčasne splnomocneným zástupcom sťažovateľky, pričom sťažovateľ bude upovedomený o novom termíne pojednávania. Podľa doručienky pripojenej k č. 1. 138 sťažovateľ predvolanie adresované na jeho meno do Ústavu na výkon väzby, [REDAKOVANÉ], prevzal 20. júna 2014.

22. Podľa upovedomenia o pojednávaní sp. zn. 8 C 19/2011 z 18. júna 2014 (č. 1. 140) okresný súd sťažovateľovi oznámil, že v jeho právnej veci proti žalovanej o zaplatenie nemajetkovej ujmy bude pojednávanie 21. augusta 2014 o 8.15 h s tým, že na tomto pojednávaní sa nemusí zúčastniť.

23. Podľa zápisnice o pojednávaní z 21. augusta 2014 sťažovateľ, ktorému bolo upovedomenie o pojednávaní doručené do väzby, nebol na pojednávaní prítomný. V ďalšom poverený zástupca žalovanej uviedol, že trvá na písomnom vyjadrení, ako aj na doterajších prednesoch, a podrobne zhrnul stanovisko žalovanej ku skutkovej a právnej stránke veci. Po vyhlásení dokazovania za skončené okresný súd rozsudkom žalobu sťažovateľov zamietol.

24. Podľa úpravy sudkyne zo 7. októbra 2014 pre súdnu kanceláriu napísanej na poslednej (siedmej) strane písomného vyhotovenia rozsudku z 21. augusta 2014 (č. 1. 148) treba písomné vyhotovenie rozsudku po úprave doručiť obom sťažovateľom, ako aj žalovanej. Úprava došla do súdnej kancelárie 8. októbra 2014 a toho istého dňa boli písomné vyhotovenia rozsudku vypravené. Podľa doručenky pripojenej k č. 1. 148 sťažovateľ rozsudok prevzal 10. októbra 2014.

25. Podľa počítačového výstupu – potvrdenia sp. zn. 8 Co 92/2015 (č. 1. 155) krajský súd prijal návrh na začatie konania v právnej veci sťažovateľa proti žalovanej o zaplatenie nemajetkovej ujmy 10. februára 2015.

26. Podľa pokynu vyššej súdnej úradníčky okresného súdu pre súdnu kanceláriu z 27. júla 2015 (č. 1. 161) rozsudok krajského súdu č. k. 8 Co 92/2015-158 z 5. mája 2015 treba doručiť obom sťažovateľom a žalovanej. Z pripojenej doručenky vyplýva, že sťažovateľ prevzal rozsudok 18. augusta 2015. Z obálky vrátenej zásielky adresovanej sťažovateľke na adresu [REDAKOVANÉ], plyní, že sa 3. augusta 2015 vrátila na okresný súd, keďže adresát je neznámy.

27. Podľa titulnej strany písomného vyhotovenia uznesenia najvyššieho súdu č. k. 8 Cdo 151/2016-195 z 21. septembra 2016 (č. 1. 195) uznesenie spolu so spisom bolo okresnému súdu z najvyššieho súdu vrátené 30. septembra 2016. Vyplýva to z dátumovej

pečiatky okresného súdu. Podľa doložky právoplatnosti vyznačenej 24. marca 2017 uznesenie nadobudlo právoplatnosť 30. decembra 2016.

28. Podľa úpravy súdnej tajomníčky okresného súdu zo 4. októbra 2016 (č. 1. 197) uznesenie najvyššieho súdu č. k. 8 Cdo 151/2016-195 treba doručiť sťažovateľovi na adresu [REDAKOVANÉ], sťažovateľke na adresu [REDAKOVANÉ], a žalovanej. Podľa doručky pripojenej k č. 1. 197 sťažovateľ uznesenie najvyššieho súdu prevzal 31. októbra 2016. Podľa obálky pripojenej k č. 1. 197 p. v. zásielka adresovaná sťažovateľke na adresu [REDAKOVANÉ], sa 12. októbra 2016 vrátila na okresný súd s tým, že podľa relácie poštového doručovateľa je adresát neznámy.

29. Podľa žiadosti sťažovateľov o vrátenie súdneho poplatku za dovolanie z 2. novembra 2016 doručenej okresnému súdu 3. novembra 2016 (č. 1. 198) sťažovatelia požadujú jednak vrátenie súdneho poplatku za dovolanie, ale tiež doručenie uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľke, ktorej zatiaľ toto uznesenie doručené nebolo.

30. Podľa internetového výpisu z obchodného registra okresného súdu (č. 1. 199) sťažovateľka má od 1. júna 2015 sídlo na adrese [REDAKOVANÉ].

31. Podľa úpravy pre súdnu kanceláriu (č. 1. 200 p. v., bod 2) treba doručiť uznesenie z č. 1. 195 (písomné vyhotovenie uznesenia najvyššieho súdu č. k. 8 Cdo 151/2016-195 z 21. septembra 2016) sťažovateľovi ako splnomocnencovi sťažovateľky na adresu [REDAKOVANÉ]. Podľa pripojenej doručky sťažovateľ uznesenie prevzal 30. decembra 2016.

32. Z rozsudku okresného súdu č. k. 8 C 19/2011-145 z 21. augusta 2014 vyplýva, že ním bola zamietnutá žaloba sťažovateľov o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške po 20 000 € pre každého zo sťažovateľov.

Podľa konštatovania okresného súdu sťažovatelia sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej výške 40 000 € za nesprávny úradný postup Okresného súdu Bratislava II, ktorý mal v nezákonných rozhodnutiach týkajúcich sa žiadostí sťažovateľov o oslobodenie od súdnych poplatkov uviesť diskriminačné a obsahovo diskreditačné tvrdenia na ich adresu.

Podľa názoru okresného súdu sťažovatelia nepreukázali existenciu nesprávneho úradného postupu, ale ani vznik škody a príčinnú súvislosť medzi vzniknutou škodou a namietaným nesprávnym úradným postupom.

33. Z rozsudku krajského súdu č. k. 8 Co 92/2015-158 z 5. mája 2015 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu.

Podľa názoru krajského súdu nebol preukázaný nesprávny úradný postup, vznik škody, ale ani príčinná súvislosť medzi tvrdenou nemajetkovou ujmom a namietaným nesprávnym úradným postupom. Sťažovateľmi namietané rozhodnutia nemožno považovať za nezákonné. Žiadne z nich neobsahovalo urážlivé, ale ani dehonestujúce či znevažujúce tvrdenia o sťažovateľoch, ktoré by mohli zasiahnuť do ich podnikateľskej cti alebo dobrého mena. Konštatovanie o tom, že ich neúspech v podnikateľskej činnosti nie je dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov a nemôže viesť k prenášaní podnikateľského rizika formou úľav z poplatkovej povinnosti na štát, za takéto tvrdenie celkom nepochybne považovať nemožno.

Odvolacie námietky sťažovateľov, podľa ktorých im postupom okresného súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že vec prerokoval a rozhodol na pojednávaní konanom 21. augusta 2014 napriek tomu, že sťažovateľ (ktorý je zároveň konateľom sťažovateľky) bol v danom čase vo výkone väzby, a preto sa z objektívnych dôvodov nemohol pojednávania zúčastniť, posúdil ako nedôvodné a účelové. Sťažovateľ prevzal predvolanie na pojednávanie určené na 21. august 2014 ešte 20. júna 2014, avšak zabezpečenia svojej účasti na pojednávaní sa nedomáhal, ako ani odročenia pojednávania z dôvodu jeho vzatia do väzby, hoci doba dvoch mesiacov je i za daných okolností (výkon väzby sťažovateľa a s tým spojených komunikačných ťažkostí) dostatočná na vykonanie procesných úkonov smerujúcich k zabezpečeniu jeho účasti na pojednávaní. V tejto súvislosti treba poukázať i na to, že sťažovatelia, resp. sťažovateľ, ktorý sa v danej veci zúčastnil pojednávania 1. marca 2012, na ktorom okresný súd vec riadne prerokoval, mali v plnej miere zabezpečenú realizáciu všetkých procesných práv vrátane možnosti navrhnúť doplnenie dokazovania, avšak tieto práva nevyužili. Okresný súd preto postupoval správne, keď v súlade so zásadou hospodárnosti a rýchlosti konania na pojednávaní konanom 21. augusta 2014 vec v neprítomnosti sťažovateľov prerokoval a vo veci samej rozhodol.

34. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 151/2016 z 24. septembra 2016 vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie podané sťažovateľmi proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 8 Co 92/2015 z 5. mája 2015 s tým, že žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Podľa názoru najvyššieho súdu dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu, t. j. rozsudku, voči ktorému prípustnosť dovolania z § 238 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) nemožno vyvodiť. Prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť ani z § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Z obsahu odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že sa s touto námietkou (uplatnenou už v odvolaní) podrobne a riadne vysporiadal, keď dospel k záveru, že nie je dôvodná. Najvyšší súd sa v plnom rozsahu s jeho záverom v tomto smere stotožňuje. Pokiaľ sťažovatelia tvrdili, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že uplatnený dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP (účinného do 30. júna 2016) v dovolaní, ktoré nebolo procesne prípustné, neprichádza vôbec do úvahy. Nesprávne právne posúdenie veci bolo síce relevantným dovolacím dôvodom v tom zmysle, že ho bolo možné uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, avšak samo nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladalo, keďže nešlo o žiadnu z väd uvedených v § 237 ods. 1 OSP.

III.

35. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

36. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

37. Tú časť sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru smeruje proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2011, treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súde, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie bolo na okresnom súde skončené 21. augusta 2014 rozsudkom okresného súdu č. k. 8 C 19/2011-145. Sťažovatelia sa napriek tomu na ústavný súd obrátili so svojou sťažnosťou až podaním z 28. decembra 2016, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý označili za účastníka konania, už netrvalo a konanie o ich sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež čl. 6 ods. 1 dohovoru (*mutatis mutandis* I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovatelia sa v predmetnej veci domáhali ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1

dohovoru v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená ich právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

38. Pokiaľ sťažovatelia namietali porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru aj „v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy“ postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2011, v tejto časti treba považovať ich sťažnosť taktiež za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť aj vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, nevyplýva žiadna možnosť porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru aj „v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy“, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a sťažovatelia, ktorí sú v konaní pred ústavným súdom zastúpení advokátkou, teda kvalifikovaným právnym zástupcom, neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o porušení ich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru práve „v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy“, preto bolo potrebné sťažnosť v časti „v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy“ odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

39. Tie časti sťažnosti, ktoré pre namietané porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu smerujú proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 8 Co 92/2015 z 5. mája 2015, ako aj proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 151/2016 z 21. septembra 2016, treba považovať za zjavne neopodstatnené. Výnimku však tvoria námietky sťažovateľov, podľa ktorých ich krajský súd elektronicky neupovedomil o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku 5. mája 2015, sťažovateľovi nebolo doručené uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 19/2011-123 z 26. februára 2014 o zamietnutí návrhu žalovanej na spoločné konanie a sťažovatelia neboli vyrozumení o tom, že v spise sa nachádza fotokópia žaloby vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 18 C 56/2010 (predložená žalovanou), čím bolo sťažovateľom znemožnené sa s touto listinou oboznámiť a aj tým im bola odňatá možnosť riadne konať pred súdom. Tieto námietky posúdi ústavný súd v ďalšom osobitne.

40. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

41. Sťažovateľka tvrdí a opakovane zdôrazňuje, že dovolacie uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 151/2016 z 24. septembra 2016 jej doteraz nebolo doručené, a to ani napriek písomnej žiadosti jej konateľa (sťažovateľa) z 2. novembra 2016 doručenej okresnému súdu 3. novembra 2016.

Podľa § 106 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti právnickej osobe na adresu sídla zapísaného v obchodnom registri alebo v inom verejnom registri.

42. Treba prisvedčiť sťažovateľom, že pokyn súdnej tajomníčky okresného súdu zo 4. októbra 2016 (č. l. 197), podľa ktorého uznesenie najvyššieho súdu č. k. 8 Cdo 151/2016-195 treba doručiť sťažovateľke na adresu [REDAKOVANÉ], bol nesprávny, pretože sťažovateľka už v podanej žalobe uviedla adresu na doručovanie [REDAKOVANÉ], a navyše, v kritickom čase jej sídlo už nebolo na [REDAKOVANÉ]. Toto pochybenie okresného súdu však bolo napravené, a to z iniciatívy sťažovateľov, ktorí žiadosťou z 2. novembra 2016 doručenou okresnému súdu 3. novembra 2016 (č. l. 198) požiadali inter alia aj o doručenie uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľke, ktorej dovtedy uznesenie doručené nebolo. Z následnej úpravy pre súdnu kanceláriu (č. l. 200 p. v., bod 2) vyplýva pokyn doručiť uznesenie z č. l. 195 (teda písomné vyhotovenie uznesenia najvyššieho súdu č. k. 8 Cdo 151/2016-195 z 21. septembra 2016) sťažovateľovi ako splnomocnencovi sťažovateľky na adresu [REDAKOVANÉ], pričom podľa pripojenej doručenky sťažovateľ uznesenie prevzal 30. decembra 2016. Zrejme preto okresný súd vyznačil právoplatnosť tohto uznesenia 30. decembra 2016. Za situácie, keď sťažovateľka sama v podanej žalobe uviedla ako adresu na doručovanie pre ňu osobu sťažovateľa a jeho adresu, treba toto doručenie považovať za zákonné a platné.

43. Ďalej sťažovateľka namieta, že jej nebol doručený ani rozsudok krajského súdu č. k. 8 Co 92/2015-158 z 5. mája 2015, pretože sa chybné doručoval na jej nesprávnu adresu ([REDAKOVANÉ]), z ktorej sa zásielka vrátila ako nedoručená, a to 3. augusta 2015. V dôsledku toho sa rozsudok nestal ani právoplatným.

44. Podľa zistenia ústavného súdu v zmysle pokynu vyššej súdnej úradníčky okresného súdu z 27. júla 2015 (č. l. 161) rozsudok krajského súdu č. k. 8 Co 92/2015-158 z 5. mája 2015 bol sťažovateľke doručovaný na adresu [REDAKOVANÉ], pričom

zásielka sa 3. augusta 2015 vrátila na okresný súd s tým, že adresát je neznámy. Sťažovateľ prevzal rozsudok 18. augusta 2015. Možno preto sťažovateľke prisvedčiť, že rozsudok krajského súdu jej nebol doručený.

45. Podľa názoru ústavného súdu však uvedené pochybenie okresného súdu pri doručovaní rozsudku krajského súdu sťažovateľke nemožno z ústavnoprávneho hľadiska vzhľadom na konkrétne okolnosti považovať za ústavnoprávne relevantné.

Ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ bol zároveň aj konateľom (štatutárom) sťažovateľky (nie teda jej splnomocneným zástupcom, ako to viackrát nesprávne uvádza okresný súd), pričom jemu bol rozsudok krajského súdu riadne doručený. Následne obaja sťažovatelia spoločne podali proti rozsudku krajského súdu dovolanie pri plnej znalosti textu rozsudku krajského súdu, teda s úplnou možnosťou sformulovať dovoláciu argumentáciu. Skutočnosť, že sťažovateľovi nebol rozsudok krajského súdu doručený v rovnakom znení dvakrát (raz ako fyzickej osobe a raz ako konateľovi sťažovateľky, resp. ako osobe označenej sťažovateľkou na doručovanie písomností), možno považovať za pochybenie. Neznamená to však, že by nesprávnym procesným postupom okresného súdu bola sťažovateľke spôsobená ujma, že jej bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) Civilného sporového poriadku].

46. Sťažovateľka tvrdí, že vôbec nebola upovedomená o pojednávaní okresného súdu konanom 21. augusta 2014 (na ktorom bol vyhlásený rozsudok), pričom jej nebolo doručené ani predvolanie na toto pojednávanie, hoci bolo povinnosťou okresného súdu sťažovateľku na toto pojednávanie predvolať. Táto námietka sťažovateľky úzko súvisí s námietkou oboch sťažovateľov, podľa ktorej na pojednávanie konané 21. augusta 2014 sťažovatelia neboli riadne predvolaní a nezabezpečila sa účasť sťažovateľa (zároveň konateľa sťažovateľky) na pojednávaní, hoci sa nachádzal v tom čase vo väzbe. Sťažovateľ bol síce o pojednávaní upovedomený okresným súdom upovedomením doručeným mu do väzby, v ktorej sa vtedy nachádzal, avšak podľa presvedčenia sťažovateľov v úmysle zmariť plnohodnotnú realizáciu ich procesných práv okresný súd zdôraznil, že sa na pojednávaní nemusí zúčastniť. Pritom „okresný súd zatajil skutočnosť“, že na pojednávaní bude vypočúvať

žalovanú a že bude rozhodovať rozsudkom bez toho, aby zabezpečil osobnú prítomnosť sťažovateľa z väzby na tomto pojednávaní.

47. Treba prisvedčiť sťažovateľke, že nebola upovedomená o termíne pojednávania okresného súdu konaného 21. augusta 2014, pretože upovedomenie o pojednávaní z 18. júna 2014 bolo zaslané okresným súdom iba sťažovateľovi s tým, že sa nemusí na tomto pojednávaní zúčastniť. Sťažovateľka nebola o termíne osobitne upovedomená a ani jeden zo sťažovateľov nebol na toto pojednávanie výslovne predvolaný, čo by v zásade znamenalo povinnú účasť na pojednávaní.

V súvislosti s uvedenou námietkou sťažovateľky v plnej miere platia už uvedené úvahy ústavného súdu týkajúce sa nedoručenia rozsudku krajského súdu sťažovateľke. Ani v tomto prípade z ústavnoprávneho hľadiska nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by sťažovateľke spôsobil ujmu, tým, že by sťažovateľke znemožnil uskutočniť jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. I tu totiž platí, že o termíne pojednávania bol upovedomený sťažovateľ, ktorý bol plne oprávnený vystupovať v konaní tak vo vlastnom mene, ako aj v mene sťažovateľky ako právnickej osoby z titulu svojho postavenia konateľa (štatutára).

Ako to ústavný súd už uviedol, táto námietka vykazuje úzku súvislosť s námietkou oboch sťažovateľov vytykajúcou okresnému súdu, že zámerne znemožnil sťažovateľom zúčastniť sa pojednávania, na ktorom bola vypočutá žalovaná a došlo k vyhláseniu rozsudku. Podľa presvedčenia sťažovateľov totiž bolo povinnosťou okresného súdu na pojednávanie ich predvolať, nepostačovalo teda len upovedomenie, navyše s výslovným poučením, že sa na pojednávaní nemusia zúčastniť.

Podľa názoru ústavného súdu vychádzajúc zo všetkých relevantných skutočností nemožno postup okresného súdu považovať za nesprávny, teda za taký, ktorým by boli sťažovatelia ústavnoprávne významným spôsobom ukrátení na procesných právach, a to dokonca úmyselne (ako to sťažovatelia tvrdia).

Podľa zistení ústavného súdu sťažovateľ prevzal 20. júna 2014 upovedomenie o termíne pojednávania stanoveného na 21. august 2014, teda s dvojmesačným predstihom.

Keďže bol poučený, že na pojednávaní sa nemusí zúčastniť, bolo vecou jeho slobodného rozhodnutia (tak vo vlastnom mene, ako aj v mene sťažovateľky), či sa pojednávania chce alebo nechce zúčastniť. Ak by sa sťažovateľ chcel zúčastniť pojednávania, nič mu nebránilo oznámiť toto rozhodnutie konajúcemu súdu, resp. príslušnému útvaru zboru väzenskej a justičnej stráže. V takomto prípade by bolo povinnosťou oboch inštitúcií osobnú účasť sťažovateľa na pojednávaní zabezpečiť. Časový priestor v rozsahu dvoch mesiacov plne postačoval na vykonanie potrebných opatrení v takomto prípade. Sťažovateľ však vôľu osobne sa zúčastniť pojednávania neprejavil. Sám (svojím vlastným rozhodnutím) spôsobil, že sa pojednávania nezúčastnil.

V uvedenej súvislosti považuje ústavný súd za podstatné, že na pojednávaní konanom 21. augusta 2014 žalovaná nevypovedala, nedošlo teda k vykonávaniu dokazovania jej účastníckym výsluchom. Žalovaná totiž urobila iba záverečný prednes, v ktorom zhrnula svoje stanovisko ku skutkovej a právnej stránke veci. Účastnícky prednes nie je výpoveďou účastníka konania a nie je preto ani dôkazom. Skutočnosť, že na tomto pojednávaní došlo k vyhláseniu rozsudku, nebolo možné s úplnou istotou predvídať (aj keby okresný súd pri nariadení pojednávania zamýšľal takto postupovať). Povinnosť oznámiť stranám, že na pojednávaní dôjde k vyhláseniu rozsudku, bola daná iba v prípade, ak sa predchádzajúce pojednávanie odročilo výslovne na účel vyhlásenia rozsudku.

Napokon treba v danej súvislosti uviesť, že nemožno akceptovať právny názor sťažovateľov, podľa ktorého v prípade, ak je strana vo väzbe, musí byť povinne zaistená jej účasť na pojednávaní. Tento právny názor vychádza z judikatúry (na ktorú sťažovatelia poukazovali v dovolaní) týkajúcej sa osobnej účasti obvineného, resp. obžalovaného nachádzajúceho sa vo väzbe v rámci trestného konania, v ktorom však v tomto smere platia iné, prísnejšie kritériá. V občianskom súdnom konaní je v zásade právom strany (nie jej povinnosťou) zúčastniť sa pojednávania, pričom toto právo môže, ale nemusí využiť. Základnou podmienkou však je, aby bola o termíne pojednávania upovedomená. Výnimkou z tohto pravidla je, ak súd osobnú účasť strany na pojednávaní nariadi, čo by malo vyplývať z predvolania.

48. V súvislosti s dovolacím uznesením najvyššieho súdu sťažovatelia predovšetkým namietajú vadnosť výroku II uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 151/2016

z 24. septembra 2016, podľa ktorého žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Vychádzajú z toho, že žalovanej v skutočnosti žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli, pretože nepodala vyjadrenie na dovolanie sťažovateľov. Preto najvyšší súd z obsahu spisu vedel (musel vedieť), že žalovanej žiadne trovy dovolacieho konania ani len nemohli vzniknúť.

Podľa presvedčenia ústavného súdu najvyšší súd nepochybil. Pokiaľ sa v rámci ďalšieho postupu zistí, že žalovanej žiadne trovy konania nevznikli, nič nebráni vydaniu uznesenia, podľa ktorého sa žalovanej prizná náhrada trov dovolacieho konania v sume 0 €.

Ďalej sťažovatelia vytykajú nedostatočné odôvodnenie dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu, pričom svoje námietky formulujú iba v celkom všeobecnej rovine v tom zmysle, že odôvodnenie uznesenia je chaotické, nie je spoľahlivým vodidlom pre obdobné situácie aj v budúcnosti a neprihliada preto ani na princíp právnej istoty.

49. Námietky sťažovateľov, podľa ktorých ich krajský súd elektronicky neupovedomil o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku 5. mája 2015, sťažovateľovi nebolo doručené uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 19/2011-123 z 26. februára 2014 o zamietnutí návrhu žalovanej na spoločné konanie a sťažovatelia neboli vyrozumení o tom, že v spise sa nachádza fotokópia žaloby vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 18 C 56/2010 (predložená žalovanou), čím bolo sťažovateľom znemožnené sa s touto listinou oboznámiť a aj tým im bola odňatá možnosť riadne konať pred súdom, považuje ústavný súd za neprípustné.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Hoci sťažovatelia podali proti rozsudku krajského súdu dovolanie, uvedené námietky tam neuplatnili. Znamená to, že v tomto rozsahu nevyčerpali opravný prostriedok, ktorý im zákon na ochranu označených práv účinne poskytoval a na ktorého použitie boli sťažovatelia oprávnení v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP. To zakladá neprípustnosť týchto častí sťažnosti.

Treba dodať, že sťažovatelia ani len netvrdili (tým menej preukazovali), že uvedené námietky neuplatnili v dovolaní z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

50. Berúc do úvahy všetky uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2017